

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р Ива Иванова Апостолова

Институт по Биоразнообразие и Екосистемни Изследвания,
Българска Академия на Науките,

определена със Заповед № 65 / 25.07.2022 г. за член на научно жури на конкурс за заемане на академичната длъжност „доцент“ по професионално направление 4.3. Биологични науки за нуждите на секция „Флора и растителност“, отдел Растително и гъбно разнообразие и ресурси, обявен в Държавен вестник бр. 34 от 03.05.2022 г.

1. Характеристика на получените материали по конкурса

В обявения конкурс по научна специалност „Ботаника“ за нуждите на секция Флора и растителност“ е подал документи единствен кандидат – гл. ас. д-р Стоян Стефанов Стоянов. Представените за участие в конкурса документи от кандидата са в съответствие с Правилника за прилагане на ЗРАСБ, както и с правилниците за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в БАН и в ИБЕИ. Справката за съответствие с минималните държавни изисквания е изготвена прецизно, като е отразено поотделно изпълнението на показателите съгласно посочените по-горе три правилника.

Д-р Стоянов участва в конкурса с 22 научни статии, които са отразени в справката за съответствие с изискванията за заемане на академичната длъжност (Показател В – 6 броя с IF и 2броя без IF или SJR и Група показатели Г – 12 броя с IF и 2броя без IF или SJR). В 54% от публикациите Стоянов е първи автор. Той е посочил 3 колективни монографии в направената от него справка. Една от тях е Червена книга на Република България, том 1 Растения. Предвид възникнали въпроси в предходни конкурси по отношение на това издание, направих справка в регистъра на академичния състав в НАЦИД и тя показва, че изданието нееднозначно се разглежда в този регистър. Съгласно определенията на ЗРАСБ, считам че Червена книга на Република България би трябвало да се възприема като книга с научен редактор. Кандидатът е приравнил всички статии, на които е автор в тази книга към един общ раздел, който се равнява на точките на една глава от книга. Приемам така направената справка, без квалификацията „монография“ за това издание, което съгласно Правилника за прилагане на ЗРАСБ се равнява на посочените от кандидата 15 точки. Общият брой установени цитирания са 47, всички в статии в списания индексирани във Web of Science, които надвишават почти двойно изискуемия минимум. Н-индексът на кандидата съгласно Scopus е 5. Справката за приносите е написана точно и ясно и представя по убедителен начин основните насоки в работата и постиженията на кандидата.

2. Кратко представяне на кандидата

Стоян Стоянов е завършил Лесотехнически Университет в София през 1998 г. със специалност „Горско стопанство“. След завършването си работи три години в Дирекция на Природен парк Русенски Лом като експерт по флора. От 2002 до 2010 г. е биолог и научен сътрудник в Институт по ботаника при БАН, а от 2010 – в Институт по биоразнообразие и екосистемни изследвания. Разработва докторантура на самостоятелна подготовка в периода 2017 – 2020 г. и през 2021 успешно защитава дисертацията си на тема „Таксономично проучване на род *Vupleurum* L. (Ariaceae) в България“. Стоянов има опит в преподавателската дейност, тъй като е водил учебна практика по ботаника в продължение на 4 години (2007-2020) със студенти от Лесотехническия университет. В последните 7 години е участвал в разработването на 5 проекта на ИБЕИ като е ръководил 3 от тях. Познавам кандидата от постъпването му на работа в Институт по ботаника. Винаги е работил с ентузиазъм, коректност и прецизност. Притежава качества на учен отдаден на флористиката, което се илюстрира добре от приложените публикации.

3. Обща оценка за съответствието на кандидата по условията на конкурса

От представените материали ясно се вижда, че кандидатът напълно отговаря на критериите на ЗРАСБ, Правилника на БАН и Правилника на ИБЕИ-БАН. Изследователският профил на Стоян Стоянов съответства на обявената длъжност и професионално направление „Ботаника“. Това направление е важно като част от фундаменталната наука и освен това е перспективно за развитието на изследванията в секция „Флора и растителност“ на отдел РГРР.

4. Оценка на научните трудове и приноси

Областта на научните интереси на д-р Стоянов са тясно насочени към флората на България, като проявява интерес към таксономията и хорологията на различни групи видове. В справката за научните приноси, следвайки препоръките за изготвяне на подобен документ, той е разгледал поотделно приносите свързани с хабилитационния труд (Показател В) и тези от други публикации (Показател Г). В настоящото становище, аз разглеждам приносите на кандидата като цяло, имайки предвид тяхното тематично сходство и научна значимост. Научните приноси на неговата успешна изследователска дейност имат предимно фундаментален характер. Сред тях на първо място бих споменала публикуването на *Thymus jaliasianus* като нов вид за науката. На второ място са приносите свързани с нови номенклатурни решения и номенклатурни процедури, отнасящи се до *Cyanus cyanomorphus*, *Seseli besserianum*, *Centaurea angelescui*, *Campanula nejceffii*, *Genista tetragona subsp. rhodopea*. Принос за познанието са установените за първи път хромозомни числа, плоидни нива и размер на генома на 7 таксона от българската флора (*Centaurea cyanomorpha*, *Centaurea angelescui*, *Genista*

tetragona subsp. *tetragona*, *Genista tetragona* subsp. *rhodopea*, *Plantago sempervirens* *Bromus sterilis* и *Bromus diandrus*). Принос към познанията за биоразнообразието на флората на България са установените 8 нови за страната вида висши растения. Наред с това д-р Стоянов има принос към установяването на нови хорологични данни за други страни както съседни на България (за Турция – *Bupleurum aequiradiatum*, за Сърбия – *Bupleurum jerardi*, за Македония – *Bupleurum euboeum*, *B. gerardi*, за Гърция – *Thymus aznavourii*, за Румъния – *Bromus diandrus*), така и от по-отдалечени региони (за Крим – *Bupleurum commutatum*). Тези резултати свидетелстват за професионализъм и компетентност, които далеч надхвърлят регионалния характер на изследванията. Флористичните познания и компетентност на кандидата са успешно съчетани с неговите проучвания върху биологията на някои от видовете. Следва да се подчертае, че при всички свои изследвания Стоян Стоянов отделя специално внимание върху състоянието на популациите и консервационния статус на проучваните таксони. Значителна част от неговата научна дейност е свързана с опазване на видовете чрез създаване на нови защитени територии и изготвяне на планове за действие за опазването им. Усилията за опазване на биоразнообразието в страната са свързани и със специалното внимание към чуждите инвазивни видове, като са установени два нови чужди вида за флората на България и е направен анализ на чуждите видове обитаващи периферията на селскостопанските земи. Към посоченото до тук ще добавя, че с удоволствие се запознах с всички приложени научни публикации и считам, че те съдържат широкоспектърен и богат фактологичен материал и предоставят информацията на един много точен и разбираем научен стил.

5. Заключение

На основание на представените по конкурса документи от гл.ас. д-р Стоян Стоянов, които разкриват един специалист с подчертан научен интерес и компетентност за научно-изследователска работа, убедено считам, че той отговаря на условията и критериите за придобиване на академичната длъжност „доцент“, съгласно ЗРАСБ, Правилника на БАН и Правилника на ИБЕИ-БАН. Професионалното направление, в което той работи е свързано с фундаментални изследвания, които са важна част от развитието на съвременната ботаника, но също така тези изследвания са перспективни и поради научно-приложната си значимост. Считам, че секцията, в която работи кандидатът, ще повиши кадровия си потенциал с избора на Стоянов на тази академична длъжност. Това ми дава основание да дам своята положителна оценка и убедено да подкрепя този избор, както и да препоръчам на останалите членове на научното жури да подкрепят избора на гл.ас. д-р Стоян Стоянов за заемане на академичната длъжност „доцент“ по професионално направление 4.3. Биологически науки за нуждите на секция „Флора и растителност“ на отдел „Растително и гъбно разнообразие и науки“.

Проф. д-р Ива Апостолова